

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဇွန်လ

အောင်မြင်မှု ခရီးလမ်း

မြန်မာ့ယက်ကန်းခတ်သူများအား ရိုးရာအဆင်ဒီဇိုင်းများက နိုင်ငံတကာ အထည်အလိပ်ဈေးကွက်များသို့ ဝင်ရောက်ခွင့် ရရှိစေရန် ပံ့ပိုးပေးလျက်ရှိ

ချင်းပြည်နယ်၊ ဟားခါးမြို့တွင် Myanmar Artisans ၏ ဒီဇိုင်းသင်တန်း အလုပ်ရုံမှ ယက်ကန်းခတ်သူများကို တွေ့ရစဉ်။

ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် မီတာ ၂,၀၀၀ နီးပါးရှိသော ကုန်းမြေ မြင့်တွင် ချင်းပြည်နယ်၏ မြို့တော် ဟားခါးမြို့ တည်ရှိသည်။ ယင်းမြို့ ပြင်ရှိ ရွာကလေးတွင် Pi Hram Hliang ကလက်ယက်ကန်းခတ် အတတ်ပညာကို ချင်းအမျိုးသမီးကြီး တစ်ဦးထံမှ သင်ယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။

ထိုအမျိုးသမီးကြီးမှာ ရွာတွင် ယက်ကန်းခတ်သူ နှစ်ဦးသာရှိသည့် အနက်မှ တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ “ကလေးတွေ၊ မြေးတွေကို ထိန်းကျောင်း ရင်း အိုးမကွာ အိမ်မကွာ ယက်ကန်းခတ်ကြတယ်။ အများကြီးတော့ မဝင်ဘူး။ ပုံမှန် ဝင်ငွေတော့ ရတာပေါ့” ဟု Pi Hram ကပြောပြပါသည်။

ယက်ကန်းခတ်ခြင်းက ပုံသေအလုပ်ချိန် မလိုအပ်ဘဲ ပုံမှန်ဝင်ငွေရပါ သည်။ “ဒီအလုပ်က အိမ်မှာနေပြီး ကလေးတွေကြည့်ရင်း ဝင်ငွေရှာနိုင် တဲ့ အလုပ်တစ်ခုပဲ” ဟု အသက် ၄၃ နှစ်ရှိပြီ ဖြစ်သော Pi Hram က ပြောပြပါသည်။ “နေ့စားအလုပ်နဲ့ လယ်အလုပ်တွေက မိုးရွာရင် အထိ အခိုက်ရှိတယ်။ ကျွန်မ ပိုက်ဆံသိပ်မရပေမဲ့ ဒါက ပုံမှန်အလုပ်လေ။”

ချင်းပြည်နယ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြား ဝေးလံခေါင်ဖျားဒေသတွင် လုပ် ကိုင်နေသော ယက်ကန်းခတ်သူ အများအပြားကဲ့သို့ပင် Pi Hram သည် ဈေးကွက် လက်လှမ်း မမီခြင်းနှင့် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ ဝယ်ယူရန် အခက် အခဲများ ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ အရောင်အသွေး စုံလင်လှပသော ချင်းရိုး ရာအဆင်များကို ကျွမ်းကျင်စွာ ခတ်နိုင်သော်လည်း သူမ၏ အနုစိတ်လက် ရာများကို ဒေသတွင်း ဈေးကွက်တွင်သာ ပြန်လည် ရောင်းချနိုင်ပါသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ် မတ်လက ဟားခါးတွင် ရန်ကုန်အခြေစိုက် ချင်းအထည် အလိပ် ရောင်းချထုတ်လုပ်သူ ရိုးရာမေနှင့် လက်တွဲ၍ Myanmar

Artisans (MA) က သဘာဝဆိုးဆေးနှင့် အဆင်ဒီဇိုင်းသင်တန်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို ကျင်းပခဲ့ပါသည်။

“တခြားယက်ကန်းခတ်သူတွေ သူတို့ စိတ်ကူးနဲ့

အဆင်အမျိုးမျိုးကို ဘယ်လို ဖန်တီးတယ်ဆိုတာ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်

ကြည့်ပြီး လေ့လာခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။”

“ယက်ကန်းခတ်သူတိုင်းမှာ ကျွမ်းကျင်မှု အမျိုးမျိုး ရှိကြတယ်လေ။ တခြားယက်ကန်းခတ်သူတွေ သူတို့ စိတ်ကူးနဲ့ အဆင်အမျိုးမျိုးကို ဘယ်လို ဖန်တီးတယ်ဆိုတာ ကိုယ်တိုင် ကြည့်ပြီး လေ့လာခွင့်ရခဲ့ပါ တယ်” ဟု Pi Hram ကရှင်းပြပါသည်။

Myanmar Artisans အဖွဲ့သည် UK aid ၏ ရန်ပုံငွေနှင့် DaNa Facility ကပံ့ပိုးပေးထားသော လူမှုအကျိုးပြု စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လက်ရက် ကန်းပညာရှင်များ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများနှင့် ဝေးလံခေါင်ဖျား နေရာများမှ ဒေသခံများကို သင်တန်းပေးခြင်း၊ ကျွမ်းကျင်မှု မြှင့်တင်ပေး ခြင်းတို့ဖြင့် ပြည်ပဈေးကွက်များသို့ ဝင်ရောက်နိုင်ရန် ပံ့ပိုးပေးပါသည်။ ရိုးရာအထည်အလိပ် ထုတ်ကုန်များကို တင်ဆက်ပြသပေးခြင်း၊ လက်မှု ပညာသည်များကို ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပဈေးကွက်များနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးခြင်း တို့ဖြင့် Myanmar Artisans ကလက်မှုကဏ္ဍကို အားဖြည့်ကူညီပါသည်။

ယနေ့အထိ ရခိုင်၊ ကချင်၊ ချင်းနှင့် မန္တလေးမှ ယက်ကန်းခတ်သူပေါင်း ၁၈၄ ယောက်ကို သင်တန်းပေးခဲ့ပြီး Myanmar Artisans မှပုံမှန်အော်ဒါ မှာယူမှု ရရှိနေသူပေါင်း ၉၃ ယောက် ရှိပါပြီ။ အဆင် အနုစိတ်မှုနှင့် ယက်ကန်းခတ်ချိန်ပေါ် မူတည်၍ ယက်ကန်းခတ်သူများက လုပ်ခအမျိုး မျိုး ရရှိသော်လည်း စီမံကိန်းကြောင့် ၎င်းတို့၏ ပျမ်းမျှဝင်ငွေသည် ၂၀% ထိ တိုးတက်လာခဲ့ပါပြီ။

Myanmar Artisans မျှော်မှန်းထားသော ရည်မှန်းချက်မှာ မြန်မာ့ အထည်အလိပ်ကဏ္ဍကို အသွင်ပြောင်းရန် ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲသည့် ဒေသများတွင် နေထိုင်သူများကို အထည်အလိပ် တန်ဖိုးကွင်းဆက်တွင် ပါဝင်ခွင့် ရရှိစေခြင်းဖြင့် အလုပ်အကိုင်ကောင်းများ ရရှိစေပြီး ယက်ကန်းခတ်သူများ၏ ဝင်ငွေ တိုးလာစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဝေးလံခေါင်ဖျားသည့် နေရာများမှ ဒေသခံများ၊ အထူး သဖြင့် အမျိုးသမီးများကို စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုမှ အကျိုးခံစားစေရန် ပစ္စည်း ပံ့ပိုးသူများ၊ လုပ်သားများနှင့် သုံးစွဲသူ များအဖြစ် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းအတွက်၊ လူမှုဝန်းကျင်အတွက်နှင့် နိုင်ငံအတွက် ကောင်းကျိုး များ ဖြစ်ထွန်းစေနိုင်ပါသည်။

June 2020

SUCCESS STORY:

Traditional Designs Help Myanmar Weavers Access International Textile Markets

Weavers at Myanmar Artisans' design training workshop in Hakha, Chin State

Pi Hram Hliang learnt her fine hand weaving skills from an old lady in her village outside the Chin State capital, Hakha, a small city located on a plateau almost 2,000 metres above sea level.

The old lady was one of just two weavers in the village. "They worked from home while looking after their children and grandchildren, and even though it wasn't much, they earned a regular income," said Pi Hram Hliang.

Weaving offers stable, flexible work. "This is a job where I can earn money while I stay home and look after my children," said the 43-year-old. "Most daily wage and farm jobs can be affected by rain. Even though I don't earn a lot, it's a regular job."

Like so many of the weavers working in Chin State and other remote regions in Myanmar, Pi Hram Hliang has limited access to markets or raw materials. Although she is highly skilled in weaving a rich array of traditional designs, her intricate Chin patterns are only available in local markets.

In March 2019, Myanmar Artisans (MA) held a natural dye and design training workshop in Hakha in partnership with Yangon-based Chin textiles retailer and producer, Yoyamay.

"I was able to observe the other weavers with my own eyes and see how they created different ideas and designs."

"Each weaver had different skills. I was able to observe the other weavers with my own eyes and see how they created different ideas and designs," said Pi Hram Hliang.

Myanmar Artisans, a social enterprise supported by the UK aid-funded DaNa Facility, supports textile artisans, particularly women and people from remote areas, to access international markets by providing training and skills development. MA complements this work by showcasing traditional textile products and connecting artisans to domestic and international markets.

To date, 184 weavers from Rakhine, Kachin, Chin, and Mandalay have received training, with 93 receiving regular orders from Myanmar Artisans. Although weavers are paid differently depending on the intricacy of design and weaving time, average incomes have increased by up to 20%.

MA's overarching aim is to transform the Myanmar textile industry. Enabling Myanmar's hardest to reach and under-served communities to participate in the textile value chain will create decent jobs and enable weavers to increase their incomes.

Empowering people from Myanmar's remotest regions, particularly women, to participate in and benefit from economic growth – as suppliers, as workers, as consumers – is good for business, good for society, and good for the country.